

Встъпителни бележки по повод участие в панел
„Банки и небанкови финансови институции“
на форум, организиран от Profit.bg

„Шумът на парите“

Автор: Кристофор Павлов, Главен икономист на УниКредит Булбанк

14 май 2014 год.

За въпроси и обратна връзка:

Kristofor.Pavlov@UniCreditGroup.bg

Крехкият ръст на икономическата активност и заетостта, ограниченото търсене на кредит и все още високото ниво на необслужвани кредити продължават да тежат на темповете на възстановяване на банковия сектор. В същото време възстановяването на пазара на жилища протича по-бавно от очакваното, а трудностите в процеса на принудително събиране на лошите корпоративни вземания нарастват. Към този малко или повече познат списък от предизвикателства през тази година изглежда ще се добавят и две нови: ултра ниската инфлация, която изглежда ще наблюдаваме за продължителен период от време, както и увеличената геополитическа нестабилност поради агресията на Русия срещу Украйна, които на свой ред допълнително ще задълбочат усещането за несигурност и ще редуцират и без това скромните стимули за увеличаване на инвестициите и потреблението.

Всички тези пречки за възстановяването на банковия сектор обаче имат по-скоро цикличен характер и рано или късно, с връщането на икономиката обратно на пътя на растежа, влиянието им върху резултатите на сектора ще отшуми. По-важни са структурните пречки, в каквато може да се превърне засилващият се регулаторен активизъм, особено ако се залитне по пътя на крайните решения. В най-лошия сценарий, силно репресивни регулаторни промени може да доведат до структурен спад на българския банков сектор с далече стигащи негативни последици за процеса на финансово посредничество, които от своя страна може да редуцират и потенциалните темпове на растеж на икономиката.

Да бъдат принудени банките да се откажат от възможността да променят цената на вече отпуснатите кредити за домакинствата беше крайно решение. То ще редуцира капацитета на банките да покриват загубите от някои техни операции, като използват приходите от други бизнес дейности. Тази вътрешно присъща гъвкавост при ценообразуването на продуктите и услугите предлагани от банките е от ключова важност за запазване жизнеспособността им, когато дойдат лошите времена. Ако такава гъвкавост не съществува, публичният сектор ще трябва да е готов да предостави много по-далече стигаща експлицитна или имплицитна подкрепа на банките, за да запази тяхната устойчивост и стабилност в периоди на криза.

Не е реалистично да се очаква, че банките могат да оценят абсолютно точно всички продукти, които продават, защото стойността на някои от тези продукти е свързана с бъдещи събития, много от които по своята същност са непрогнозируеми.

Правилното решение, според мен беше, да се запази възможността на банките да променят цената на вече отпуснатите кредити, но в същото време да се въведе адекватен контролен механизъм, който да гарантира, че няма да се стига до злоупотреби. Този контролен механизъм трябваше да уточни при какви точно промени в пазарните условия банките могат да променят цените на вече отпуснати кредити. Той трябваше да бъде прилаган от заслужаваща доверие публична институция, може би централната банка, така щото да се гарантира, че няма да се стигне до злоупотреби от страна на банките с правото да променят цената на вече отпуснати кредити.

В същото време, процесът на принудително събиране на лошите фирмени вземания остава неефективен. Налице са все повече примери на манипулирани съдебни производства. Стига се до абсурдни присъди, които все повече окуражават недобросъвестните длъжници да поемат по пътя на злоупотребите и измамите. Всичко това достига пропорции, в които неефективното принудително събиране на лошите фирмени вземания започва да добавя все по-сериозна тежест върху цената на риска, а оттам и върху цената на кредита за реалната икономика.

Бавните процедури са част от проблема. Колкото по-дълго продължава процесът на финансово реструктуриране на компаниите в затруднено финансово положение толкова по-дълго производствените активи, с които разполагат тези компании остават неизползвани. Това не само редуцира производствения потенциал на икономиката, но създава и условия за безstopанственост, която, както собственият ни опит от последните няколко години все повече ни убеждава, води до източване на активите на компаниите, най-често от нейните бивши, вече банкрутирали собственици или от мениджърите ѝ. Всичко това, според нас, прави необходимо да се направи цялостно преосмисляне на процедурите по несъстоятелност на компании.

Все пак, нашият основен сценарий остава без промяна и ние продължаваме да смятаме, че няма да се стигне до крайно репресивни регулаторни промени. Това ни кара да мислим, че въпреки по-високите капиталови изисквания, които ще бъдат въведени в хода на следващите няколко години и редуцирането на гъвкавостта на банките по отношение на ценообразуването на част от продуктите, които предлагат, няма да се стигне до структурен спад в сектора на финансовите услуги и, че добре позиционирани и управлявани банки в България ще са в състояние да продължат да създават стойност за акционерите си след края на кризата.

ДИСКЛЕЙМЪР

Настоящият документ е изготвен на базата на обществено достъпна информация от източници, които се считат за надеждни, но за пълнотата или точността на тази информация не носим отговорност. Всички оценки и мнения, включени в този документ представляват независима преценка на анализатора към момента на неговото публикуване. Ние си запазваме правото да променим изразеното в документа мнение по всяко време, без предварително уведомление, както и да не актуализираме тази информация или да я оттеглим, без предварително уведомление.

Този документ е изготвен само с информационна цел, не е предназначен и (i) не съставлява, както и не е част от предложение или покана за продажба, отправяне на предложение за закупуване или записване на финансови инструменти (ii) не представлява съвет за отправяне на предложение за закупуване или записване на финансови инструменти, или какъвто и да е съвет за взимане на инвестиционно решение.

Съдържащата се в този документ информация се отнася за момента, към който е предоставена, и не може да замести получаването на индивидуален инвестиционен съвет. Инвеститорите трябва да вземат свое собствено решение относно това дали инвестициите, които се реферират в документа са подходящи, с оглед на съответните рискове, своята инвестиционна стратегия и своя правен, данъчен и финансов статус.

Тъй като настоящият документ не представлява пряка или косвена инвестиционна препоръка или инвестиционен съвет, нито целият документ, нито част от него може да се счита за основа или мотив или обосновка за сключване на договор или поемане на какъвто и да е ангажимент.

УниКредит Булбанк и/или неговите директори, мениджъри и служители не носят каквато и да е отговорност към получателите на този документ и/или към трети лица за каквито и да е загуби, произхождащи от ползването на настоящия документ или неговото съдържание.

Този документ не е предназначен за частни инвеститори, и информацията, съдържаща се в него, не може да бъде разкривана, разпространявана, възпроизвеждана или публикувана по каквато и да е причина без предварителното съгласие на УниКредит Булбанк.